

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Алтанширээ сумын эрүүл мэндийн төвийн
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДГА-2023/88/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.dornogovi@audit.gov.mn

Дорноговь аймаг

Сайншанд сум

2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас: 261665, 70522734

Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас: 70523020

Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитор: Т.Оюунтуяа

Утас: 99048991

Цахим хаяг: oyuntuya@esanhuu.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Орон нутгийн өмчийн III байг, Залуучууд тудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103,
Утас: (705) 2-27-34

Цоом хуудас: dornogovi@audit.gov.mn

2023.02.24 № 1-6/230

танай _____ -ны № _____ -т

АЛТАНШИРЭЭ СУМЫН ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ТӨВИЙН ДАРГА
Д.БОЛОРЧИМЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дорноговь аймгийн Алтанширээ сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ. Дорноговь аймгийн Алтанширээ сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд тус байгууллагын үйл ажиллагаанд асуудлын онцлох хэсэгт дурдах асуудал илрээгүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн асуудлуудыг авч үзлээ.

Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, эрүүл мэндийн байгууллагуудын даатгалын сангаас төлөх зардлын төлбөрийг тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлээр тооцож, 2021 оны 03 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн олгох болсон байна.

Илрүүлэлтээр шилэн дансны цахим системд 7 хоногийн хугацаанд оруулбал зохих 605.5 сая төгрөгийн мэдээллүүдээс нийт 372.2 сая төгрөгийн 15 гүйлгээ, 1.7 сая төгрөгийн төсөв, хөрөнгө зарцуулах 3 шийдвэрийг хугацаа хоцроосон, мөн цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 65.8 сая төгрөгийн орлогын 5 гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш

0120 02:00

үнийн дүн бүхий 8.2 сая төгрөгийн зарлагын 1 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах 20.7 сая төгрөгийн 10 шийдвэрийг огт мэдээлээгүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6.4 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ:" 6.4.5 "Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", 6.4.8 "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр"; заалтуудтай нийцээгүй байна.

Тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийгдэж буй аудитад шаардсан материалуудыг тогтоосон цаг хугацаанд бүрэн гүйцэт гаргаж ирүүлээгүй, аудитын шалгалтын ажилд хүндрэл саад учруулсан бөгөөд энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 16 дугаар зүйл "16.1.1.төрийн аудитын байгууллагын аудит хийхэд шаардагдах цаасан болон цахим хэлбэрийн мэдээлэл, баримт бичгээр хангах, уг мэдээлэл, баримт бичгийн үнэн зөв, бодитой, бүрэн байх шаардлагыг хариуцах; 16.1.3.төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаанд саад учруулах, ... оролцохгүй байх; 16.1.4.төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд шаардсан мэдээлэл, баримт бичгийг бүрэн ирүүлэх; 16.1.6.хуульд заасан бусад үүрэг." заалтуудтай нийцээгүй, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Анхан шатны баримтын тулгалтаар 38 харилцагчдаас 52.6 сая төгрөгийн худалдан авалтад ибаримт аваагүй байна. Энэ нь үнэлгээ ба хуваарилалт, үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүйгээс гадна НББ-н тухай хуулийн 3.1.3-д "анхан шатны баримт" гэж ажил, гүйлгээ гарсныг нотолж бүрдүүлдэг гэрээ, нэхэмжлэх, төлбөр төлсөн баримт болон бусад нотолгоог; 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтууд, НӨАТ-ын тухай хуулийн 17.3.2-т "бараа, ажил, үйлчилгээг борлуулсан тухай бүр төлбөрийн баримтыг татвар төлөгчид олгоно"; 17.6-д "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон, эсхүл төлбөрийн баримт олгохоос татгалзсан бол албан татвар төлөгч энэ талаар татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад, эсхүл харьяа татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэсэн заалттай нийцэхгүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Эд хөрөнгийн тооллого чанартай хийгдээгүй, 2.8 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материалыг тоолоогүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.6-д заасан "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;" гэсэн заалттай нийцэхгүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

2022 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 9 зорилт, 51 арга хэмжээний хэрэгжилт 90.0 хувь, хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөж зарцуулсан төсвийн гүйцэтгэл 90.2 хувийн биелэлттэй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т. ГАН-ӨЛЗИЙ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	153,894,012.72	151,970,628.39
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	851,324.51	42,424,180.51
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	851,324.51	42,424,180.51
3121	Төгрөг	851,324.51	42,424,180.51
31211	Төрийн сангийн харилцах	31,333.11	42,424,180.51
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	819,991.40	-
33	АВЛАГА	83,681,100.00	12,941,065.15
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	3,888,685.15
335	Бусад авлага	83,681,100.00	9,052,380.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	83,492,100.00	6,596,380.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	189,000.00	2,456,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	69,361,588.21	96,605,382.73
351	Түүхий эд материал	35,017,854.01	60,754,695.74
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,810,000.00	5,726,503.70
35130	Эм боох материал	33,207,854.01	55,028,192.04
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	100,000.00	-
354	Хангамжийн материал	34,243,734.20	35,850,686.99
35410	Бичиг хэргийн материал	709,500.00	2,788,500.00
35420	Аж ахуйн материал	32,997,984.20	29,482,046.99
35440	Түлш, шатах тослох материал	220,800.00	2,771,900.00
35460	Хүнсний материал	315,450.00	808,240.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	600,543,449.87	580,075,458.41
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	600,543,449.87	580,075,458.41
392	Биет хөрөнгө	588,447,449.87	568,342,458.41
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	483,667,784.00	483,667,784.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(29,323,885.32)	(40,805,442.00)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	72,799,990.00	72,799,990.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(25,848,323.34)	(45,621,656.70)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	128,130,998.56	133,652,429.85
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(77,998,301.33)	(79,567,428.00)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	22,340,097.00	35,377,136.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(12,939,609.45)	(16,266,922.10)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	30,728,916.00	29,578,116.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,110,216.25)	(4,471,548.64)
393	Биет бус хөрөнгө	12,096,000.00	11,733,000.00
39301	Програм хангамж	1,727,000.00	1,727,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(363,000.00)	(726,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	10,732,000.00	10,732,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	754,437,462.59	732,046,086.80
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	9,478,907.40	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,478,907.40	-
413	Өглөг	9,478,907.40	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	9,478,907.40	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	744,958,555.19	732,046,086.80
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	744,958,555.19	732,046,086.80
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	214,812,011.44	214,812,011.44
51101	Өмч: - төрийн	214,812,011.44	214,812,011.44
512	Хуримтлагдсан үр дүн	137,920,383.92	125,007,915.53
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	137,920,383.92	137,920,383.92
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(12,912,468.39)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	392,226,159.83	392,226,159.83
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	754,437,462.59	732,046,086.80

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	740,853,614.17	514,013,341.65
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	232,554,953.68	70,843,169.65
120	Нийтлэг татварын бус орлого	232,554,953.68	70,843,169.65
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	70,186,973.56	27,018,360.29
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	162,367,980.12	43,824,809.36
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	508,298,660.49	443,170,172.00

1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	309,103,635.00	-
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	387,335.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	308,716,300.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	149,997,703.45	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,200,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,699,203.45	-
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	112,098,500.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	37,488,792.04	49,201,492.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	37,488,792.04	49,201,492.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,708,530.00	393,968,680.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,708,530.00	393,968,680.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	602,380,515.52	525,199,688.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	602,380,515.52	525,199,688.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	579,180,515.52	525,199,688.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	228,551,413.00	260,099,216.23
210101	Үндсэн цалин	138,131,437.00	175,848,368.23
210102	Нэмэгдэл	78,594,937.00	72,683,006.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,622,000.00	3,163,000.00
210104	Урамшуулал	9,203,039.00	8,404,842.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,336,100.00	30,488,913.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,547,100.00	20,999,290.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,197,700.00	2,372,380.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,757,700.00	1,898,084.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	439,400.00	474,196.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,394,200.00	4,744,960.60
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,427,292.04	38,879,847.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,733,994.04	2,182,969.00
210302	Түлш, халаалт	34,070,190.00	34,070,189.00
210303	Цэвэр, бохир ус	623,108.00	2,626,689.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	29,145,171.09	45,264,524.00
210401	Бичиг хэрэг	1,712,750.00	5,734,450.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,967,390.00	18,190,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,203,187.09	1,226,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	880,644.00	396,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	115,100.00	19,717,574.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	8,266,100.00	-
2105	Нормативт зардал	182,721,869.32	73,670,701.44
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	176,999,272.32	67,013,869.44
210502	Хоол, хүнс	5,722,597.00	6,656,832.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,179,970.00	7,382,413.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	32,280.00	-
210604	Урсгал засвар	2,147,690.00	7,382,413.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	378,000.00	1,378,400.00
210702	Дотоод албан томиллолт	378,000.00	1,378,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,487,630.45	1,967,463.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,837,008.45	1,098,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	480,000.00	360,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	150,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	105,000.00	133,950.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	225,013.00
210807	Газрын төлбөр	11,172.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,953,069.62	66,068,210.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,865,150.00	4,788,780.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	50,087,919.62	61,279,430.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	23,200,000.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,200,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	23,200,000.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	138,473,098.65	(11,186,347.29)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,021,789.46	1,726,121.10
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,543,489.46	1,726,121.10
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	2,478,300.00	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(4,021,789.46)	(1,726,121.10)
5	НИИТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	134,451,309.19	(12,912,468.39)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	424,864,060.49	520,065,892.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	424,864,060.49	520,065,892.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	308,716,300.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	308,716,300.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	66,950,438.45	83,492,100.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,200,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,086,538.45	83,492,100.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	28,663,900.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	37,488,792.04	49,201,492.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	37,488,792.04	49,201,492.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,708,530.00	387,372,300.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,708,530.00	387,372,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	418,574,735.98	462,973,836.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	418,574,735.98	462,973,836.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	395,374,735.98	462,973,836.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	228,551,413.00	263,979,801.00
210101	Үндсэн цалин	138,131,437.00	180,313,489.00
210102	Нэмэгдэл	78,594,937.00	72,098,470.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,712,000.00	3,163,000.00
210104	Урамшуулал	9,113,039.00	8,404,842.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,336,100.00	30,497,014.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,547,100.00	21,007,391.12
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,197,700.00	2,372,380.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,757,700.00	1,898,084.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	439,400.00	474,197.14
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,394,200.00	4,744,960.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,427,292.04	38,879,847.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,733,994.04	2,182,969.00
210302	Түлш, халаалт	34,070,190.00	34,070,189.00
210303	Цэвэр, бохир ус	623,108.00	2,626,689.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	20,391,731.09	26,955,750.00
210401	Бичиг хэрэг	1,752,200.00	3,999,450.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,595,700.00	20,064,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,203,187.09	1,146,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,940,644.00	396,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	900,000.00	1,349,800.00
2105	Нормативт зардал	56,190,529.40	67,830,636.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	48,989,982.40	59,290,864.00
210502	Хоол, хүнс	5,200,547.00	6,762,272.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000,000.00	1,777,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,476,890.00	26,408,795.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,180,000.00	25,000.00
210602	Тавилга	-	2,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	70,000.00	2,570,000.00
210604	Урсгал засвар	2,226,890.00	21,813,795.00
2107	Томилолт, зочны зардал	378,000.00	1,378,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	378,000.00	1,378,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,487,630.45	1,813,463.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,837,008.45	944,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	480,000.00	360,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	150,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	105,000.00	133,950.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	201,287.00
210807	Газрын төлбөр	11,172.00	23,726.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,135,150.00	5,230,130.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,135,150.00	5,230,130.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	23,200,000.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,200,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	23,200,000.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	6,289,324.51	57,092,056.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	6,426,000.00	15,519,200.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,426,000.00	15,519,200.00

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,426,000.00	15,519,200.00
222001	Тоног төхөөрөмж	988,000.00	3,401,700.00
223001	Бусад хөрөнгө	5,438,000.00	12,117,500.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(6,426,000.00)	(15,519,200.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(136,675.49)	41,572,856.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		851,324.51
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		42,424,180.51

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	214,812,011.44	392,226,159.83	137,920,383.92	744,958,555.19
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	214,812,011.44	392,226,159.83	137,920,383.92	744,958,555.19
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	214,812,011.44	392,226,159.83	137,920,383.92	744,958,555.19
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(12,912,468.39)	(12,912,468.39)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	214,812,011.44	392,226,159.83	125,007,915.53	732,046,086.80

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	530,306,700.00	478,493,036.00	51,813,664.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	530,306,700.00	478,493,036.00	51,813,664.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	530,306,700.00	478,493,036.00	51,813,664.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	280,971,700.00	263,979,801.00	16,991,899.00
210101	Үндсэн цалин	191,293,700.00	183,171,639.00	8,122,061.00
210102	Нэмэгдэл	69,566,000.00	69,240,320.00	325,680.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,752,000.00	3,163,000.00	1,589,000.00
210104	Урамшуулал	15,360,000.00	8,404,842.00	6,955,158.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	39,536,200.00	30,497,014.00	9,039,186.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,564,600.00	21,007,391.12	7,557,208.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,742,900.00	2,372,380.72	370,519.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,194,300.00	1,898,084.58	296,215.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	548,600.00	474,197.14	74,402.86
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,485,800.00	4,744,960.44	740,839.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,958,300.00	38,879,847.00	78,453.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,341,400.00	2,182,969.00	158,431.00
210302	Түлш, халаалт	34,070,200.00	34,070,189.00	11.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,546,700.00	2,626,689.00	(79,989.00)
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,721,800.00	26,955,750.00	4,766,050.00
210401	Бичиг хэрэг	5,021,000.00	3,999,450.00	1,021,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,890,800.00	20,064,500.00	2,826,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	1,146,000.00	54,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,200,000.00	396,000.00	804,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,410,000.00	1,349,800.00	60,200.00
2105	Нормативт зардал	72,956,900.00	67,830,636.00	5,126,264.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	62,742,900.00	59,290,864.00	3,452,036.00
210502	Хоол, хүнс	7,500,000.00	6,762,272.00	737,728.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,714,000.00	1,777,500.00	936,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	56,210,000.00	41,927,995.00	14,282,005.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,500,000.00	663,000.00	1,837,000.00
210602	Тавилга	16,200,000.00	15,166,200.00	1,033,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,570,000.00	2,570,000.00	1,000,000.00
210604	Урсгал засвар	33,940,000.00	23,528,795.00	10,411,205.00
2107	Томилот, зочны зардал	1,445,200.00	1,378,400.00	66,800.00
210702	Дотоод албан томилот	1,445,200.00	1,378,400.00	66,800.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,664,800.00	1,813,463.00	851,337.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,298,000.00	944,500.00	353,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	774,000.00	360,000.00	414,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	150,600.00	150,000.00	600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	134,000.00	133,950.00	50.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	202,600.00	201,287.00	1,313.00
210807	Газрын төлбөр	105,600.00	23,726.00	81,874.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,841,800.00	5,230,130.00	611,670.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,841,800.00	5,230,130.00	611,670.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	530,306,700.00	520,065,892.00	10,240,808.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	53,958,300.00	49,201,492.00	4,756,808.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	53,958,300.00	49,201,492.00	4,756,808.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	476,348,400.00	470,864,400.00	5,484,000.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	476,348,400.00	470,864,400.00	5,484,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		851,324.51	(851,324.51)
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		42,424,180.51	(42,424,180.51)
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	17.00	16.00	1.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	-
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00	-
620003	Үйлчлэх ажилтан	5.00	4.00	1.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	84,312,091.40
213305	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		84,312,091.40
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	83,492,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	83,492,100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		83,492,100.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	819,991.40

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 82.7 сая төгрөгийн 5 алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 82.7 сая төгрөгийн 5 алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

1. 2022 оны 11, 12 сарын нэг иргэний нормативт санхүүжилтийн 20 хувь болох 6.5 сая төгрөгийг авлагаар бүртгээгүй байсан алдааг залруулсан.
2. Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг 3.5 сая төгрөгөөр дутуу тооцсоныг залруулсан.
3. Санхүү тайланд ХХОАТ-ын 0.4 сая төгрөгийн авлага, суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан албан татварын 3.5 сая төгрөгийн авлага, нийгмийн даатгалын 0.008 сая төгрөгийн авлага тус тус бүртгэгдээгүй байсныг залруулсан.
4. ИТХ-ын тогтоолоор хөрөнгө хасахдаа 0.3 сая төгрөгөөр дутуу хассаныг залруулсан.
5. Үнэ төлбөргүй авсан 24.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 43.8 сая төгрөгийн бараа материалыг тус тус бүртгээгүй байсныг залруулсан.

Аудитаар нийт 4 зөрчил² илэрснээс, 1 албан шаардлага, 1 хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлж, 2 зөвлөмж өгсөн.

3.2 Албан шаардлага

1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Тус байгууллагын Шилэн дансны цахим системд 7 хоногийн хугацаанд оруулбал зохих 605.5 сая төгрөгийн мэдээллүүдээс нийт 372.2 сая төгрөгийн 15 гүйлгээ, 1.7 сая төгрөгийн төсөв, хөрөнгө зарцуулах 3 шийдвэрийг хугацаа хоцроосон, мөн цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 65.8 сая төгрөгийн орлогын 5 гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 8.2 сая төгрөгийн зарлагын 1 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах 20.7 сая төгрөгийн 10 шийдвэрийг огт мэдээлээгүй байна. Энэ нь төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө шамшигдуулах, орлого нуун дарагдуулах, зориулалтын бус, үр ашиггүй зарцуулалт хийгдэх үр дагавартай.

Мөн Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 “Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6.4 “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ:” 6.4.5 “Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр”, 6.4.8 “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр”; заалтуудтай нийцээгүй байна.

2. Шалгагдагч байгууллагын хуулиар хүлээсэн үүрэгтэй холбоотой асуудал

Тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийгдэж буй аудитад шаардсан материалуудыг тогтоосон цаг хугацаанд бүрэн гүйцэт гаргаж ирүүлээгүй, аудитын шалгалтын ажилд хүндрэл саад учруулсан бөгөөд энэ нь аудитын тайлан хугацаа хоцрох, хэрэглэгчид бодитой мэдээллээр хангагдаж чадахгүй байх, хууль хэрэгжихгүй байх үр дагавартай.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 16 дугаар зүйл “16.1.1.төрийн аудитын байгууллагын аудит хийхэд шаардагдах цаасан болон цахим хэлбэрийн мэдээлэл, баримт бичгээр хангах, уг мэдээлэл, баримт бичгийн үнэн зөв, бодитой, бүрэн байх шаардлагыг хариуцах; 16.1.3.төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаанд саад учруулах, ..., оролцохгүй байх; 16.1.4.төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд шаардсан мэдээлэл,

---

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

баримт бичгийг бүрэн ирүүлэх; 16.1.6.хуульд заасан бусад үүрэг.” заалтуудтай нийцээгүй, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

3.3 Зөвлөмж

1. Төлбөрийн цахим баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Анхан шатны баримтын тулгалтаар 38 харилцагчдаас 52.6 сая төгрөгийн худалдан авалтад ибаримт аваагүй байна. Энэ нь төсвийн хөрөнгө үр ашиггүй зарцуулагдах үр дагавартай

Мөн үнэлгээ ба хуваарилалт, үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүйгээс гадна НББ-н тухай хуулийн 3.1.3-д “анхан шатны баримт” гэж ажил, гүйлгээ гарсныг нотолж бүрдүүлдэг гэрээ, нэхэмжлэх, төлбөр төлсөн баримт болон бусад нотолгоог; 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтууд, НӨАТ-ын тухай хуулийн 17.3.2-т "бараа, ажил, үйлчилгээг борлуулсан тухай бүр төлбөрийн баримтыг татвар төлөгчид олгоно"; 17.6-д "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон, эсхүл төлбөрийн баримт олгохоос татгалзсан бол албан татвар төлөгч энэ талаар татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад, эсхүл харьяа татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэсэн заалттай нийцэхгүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Худалдан авалтыг тооцоо хийгдсэн тухай бүрд нь цаасан болон цахим ибаримтыг үндэслэн санхүүгийн тайланд тусгаж ажиллах

2. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Эд хөрөнгийн тооллого чанартай хийгдээгүй, 2.8 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материалыг тоолоогүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.6-д заасан “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;” гэсэн заалттай нийцэхгүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хөрөнгийн тооллогыг бодитой, чанартай хийж, тооллогын үр дүнгээр холбогдох мэдээллүүдийг тодорхой тусгаж /хэзээ, ямар дансыг, аль өдрийн үлдэгдлээр тоолсон эсэх/, акт үйлдэж байх.

Дээрх зөвлөмж, албан шаардлагын биелэлтүүдийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

---

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
2022 оны 11, 12 сарын нэг иргэний нормативт санхүүжилтийн 20 хувь болох 6.5 сая төгрөгийг авлагаар бүртгээгүй байсныг залруулсан	1	6,533.9	0	-	1	6,533.9	1	6,533.9	0	-		
Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг 3.5 сая төгрөгөөр дутуу тооцсоныг залруулсан	1	3,547.4	0	-	1	3,547.4	1	3,547.4	0	-		
Санхүү тайланд ХХОАТ-ын 0.4 сая төгрөгийн авлага, суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан албан татварын 3.5 сая төгрөгийн авлага, нийгмийн даатгалын 0.008 сая төгрөгийн авлага тус тус бүртгэгдээгүй байсныг залруулсан	1	3,888.7	0	-	1	3,888.7	1	3,888.7	0	-		
ИТХ-ын тогтоолоор хөрөнгө хасахдаа 0.3 сая төгрөгөөр дутуу хассаныг залруулсан.	1	344.1	0	-	1	344.1	1	344.1	0	-		
Үнэ төлбөргүй авсан 24.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 43.8 сая төгрөгийн бараа материалыг тус тус бүртгээгүй байсныг залруулсан	1	68,568.1	0	-	1	68,568.1	1	68,568.1	0	-		
Дүн	5	82,882.2	-	-	5	82,882.2	5	82,882.2	-	-		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийгдэж буй аудитад шаардсан материалуудыг тогтоосон цаг хугацаанд бүрэн гүйцэт гаргаж ирүүлээгүй, аудитын шалгалтын ажилд хүндрэл саад учруулсан	1									1	2		
Анхан шатны баримтын тулгалтаар 38 харилцагчдаас 52.6 сая төгрөгийн худалдан авалтад ибаримт аваагүй байна.	1							1					
2.8 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материалыг тоолоогүй байна.	1							1					
Дүн	3							2		1			

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Тус байгууллагын Шилэн дансны цахим системд 7 хоногийн хугацаанд оруулбал зохих 605.5 сая төгрөгийн мэдээллүүдээс нийт 372.2 сая төгрөгийн 15 гүйлгээ, 1.7 сая төгрөгийн төсөв, хөрөнгө зарцуулах 3 шийдвэрийг хугацаа хоцроосон, мөн цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 65.8 сая төгрөгийн орлогын 5 гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 8.2 сая төгрөгийн зарлагын 1 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах 20.7 сая төгрөгийн 10 шийдвэрийг огт мэдээлээгүй байна.	1						1		
Дүн	1						1		